

KREMATORIUM LIBEREC

ARCHITEKT	Rudolf Bitzan (1872 – 1938)
DOBA VZNIKU	1915 – 17
ADRESA	Liberec, Krematoria 460
PROHLÍDKA	není možná
INFORMACE	www.topomomo.eu

Monumentální budova městského krematoria v Liberci, které v roce 1917 dokončil Rudolf Bitzan, působí obzvláště silným dojmem, blížíme-li se k ní od východu ulicí U Krematoria. Z vrchu, na kterém senacházíme, se nám naskýtá pohled na celou stavbu i s přilehlým hřbitovem.

Krematorium v Liberci bylo prvním zařízením svého druhu v celém Rakousku–Uhersku. Stavba byla iniciována Spolkem na podporu pohřbu žehem (Verein zur Förderung der Feuerbestattung), který byl v roce 1904 založen ve Vídni a který byl v Liberci znám pod jménem »Plamen« (»Die Flamme«).

V prosinci roku 1913 byla vypsána soutěž, které se zúčastnila řada známých architektů. Mezi nimi Hans Glaser, Karl Scheffel, Max Kühn a Heinrich Fanta. První cena nebyla nakonec udělena, druhou cenu získali místní architekti Rudolf Scholz a Josef Schida. Třetí cenu získal Rudolf Bitzan se svým projektem »Hrad ohně« (»Feuerburg«). Jelikož se jeho projekt členům spolku líbil nejvíce, byl vybrán k realizaci.

Zahrada a krematorium jsou navrženy přísně symetricky. Obě postranní, jednopatrová křídla krematoria jsou opatřena galeriemi a doplňují podstatně vyšší ústřední budovu. Ta sestává z vysokého, víceméně nezdobeného kubusu, ve kterém se nachází smuteční síň, čekárna a kolumbárium. Studujeme-li původní plány, všimneme si, že vstup do budovy byl opakovaně měněn: Dočasně se uvažovalo o prodloužení galerií v postranních křídlech až ke hlavnímu vchodu do ústřední budovy. Podle této spíše zdrženlivé varianty měl být přístup k obřadní síni zajištěn dvěma vnitřními schodišti. Realizováno bylo nakonec 13 m široké, směrem do ulice obrácené vnější schodiště, zdůrazňující symetrii budovy budovy.

Po schodišti návštěvník vstupuje nejprve do zívěří a poté do smuteční síně. Cesta vede kolem masivního portiku s egyptizujícími sloupy. Autorem mohutných soch strážců, které se nacházejí po stranách portiku, byl sochař Alois Rieber, který studoval u Maximilána Pirnera a Josefa Václava Myslbeka v Praze.

Architekt Rudolf Bitzan navrhl také interiér a nábytek krematoria. Okolí krematoria (urnový háj) bylo v roce 1921 navrženo architektem Karlem Kerlem. Rudolf Bitzan se objektem krematoria znovu zabýval v letech 1927 až 1930, kdy na popud města Liberce provedl stavební úpravy a rozšířil urnový háj.

Ačkoliv bylo krematorium dokončeno již v roce 1917, nesměl v něm být z důvodu tehdejších zákonů zahájen provoz. Zpopelňování tehdy ještě nebylo povoleno. První oficiální zpopelnění bylo provedeno teprve po vzniku Československé republiky v říjnu roku 1918.

www.topomomo.eu

